

ReGen

UN VIITOR CREATIV PENTRU MOARA LUI ASSAN / A CREATIVE FUTURE FOR ASSAN'S MILL

Oana DĂSCĂLOIU

Arhitect / *Architect*

Theodora RADU

Arhitect / *Architect*

oana.dask@gmail.com

theo.radu@yahoo.com

Rezumat

Viitorul pare să aducă odată cu densificarea intensă a orașelor și tendința de uniformizare a arhitecturii prin pierderea interesului față de valoarea moștenirii trecutului și a formelor sale caracteristice. În acest context, acțiunile de salvagardare și aliniere cu cerințele contemporane a funcțiunilor monumentelor și ansamblurilor istorice contribuie atât la sustenabilitatea fondului construit, cât și la activarea (socială și culturală) a zonelor din care acestea face parte. Studiul de caz vizează o propunere de regenerare urbană a Morii lui Assan, ansamblu clasificat ca monument istoric ce povestește despre trecutul industrial al Bucureștilor și care este îmbogățită prin proiect cu o nouă funcțiune contemporană menită să-i prelungească viața și să-i diversifice posibilitățile de utilizare.

Cuvinte cheie: regenerare, conversie, interacțiune, creativitate

Abstract

The future seems to bring along with the intense densification of cities the tendency to uniformize architecture by losing interest in the value of the heritage of the past and its characteristic forms. In this context, the actions for safeguarding and functional aligning to contemporary requirements of monuments and historical assemblies contribute both to the sustainability of the constructed fund and to the (social and cultural) activation of the areas to which they belong. The case study focuses on a proposal for urban regeneration of Assan's Mill, an ensemble classified as a historical monument that tells about Bucharest's industrial past, which is enriched through the project with a new contemporary function designed to extend its life and diversify its possibilities of use.

Keywords: regeneration, conversion, interaction, creativity

Premise și provocări actuale

În contextul global actual, schimbarea este un termen de actualitate și care imprimă nevoia de continuitate și adaptabilitate. Trecerea timpului a însemnat apariția de noi clădiri - noi straturi sedimentându-se peste cele vechi. Densificarea orașelor și urbanizarea în creștere începută odată cu Revoluția Industrială și continuată azi de fenomenul globalizării, produce o serie de consecințe vizibile și care vor marca modul de dezvoltare al orașelor. Arhitectura, ca reflector al societății, este supusă permanent schimbării și nevoii de adaptare la condițiile prezentului. În contextul schimbării, fenomenele de globalizare¹ și urbanizare încă se propagă cu rapiditate neținând cont sau pe alocuri ignorând formele discrete ale vechilor ansambluri, iar împreună cu periferizarea duc adesea la uniformizare.²

În acest sens, o provocare majoră căreia trebuie să îi răspundă orașul contemporan confruntat cu efectele globalizării este aceea de a insera în fondul existent clădiri identitare, ale locului. „În contextul globalizării (arhitecturii), când granițele determinate de culturi și de geopolitici sunt înlăturate, este nevoie de elemente distinctive ce pot adăuga caracter și valoare unei zone, și să ajute la păstrarea identității acesteia.” (Lakatos 2003) Patrimoniul industrial este prin definiție caracterizat de valoarea socială, responsabilă cu dezvoltarea sentimentului identității, fiind consecința posibilităților și avansării tehnologice, constructive și estetice ale trecutului unui anumit popor.³

1 Globalizarea este procesul multi-cauzal în care evenimente care au loc într-o parte a lumii au repercusiuni asupra societăților din alte părți ale sale. GLOBALIZĂRE s. f. Acțiunea de a globaliza; fenomen de transformare a lumii într-o unitate, care se manifestă la scara întregului glob, prin mijloace specifice. – V. globaliza. Conform DEX 2009, sursa: <https://dexonline.ro/definitie/globalizare>, accesat în martie 2018

2 Choay, Françoise, Alegoria patrimoniului, Editura Simetria, București, 1998, pag. 182

3 ICOMOS (2003). Convenția Patrimoniului industrial de la Nizhny Tagil

Current premises and challenges

In the current global context, change is a topical term and implies the need for continuity and adaptability. The passage of time meant the emergence of new buildings - new layers depositing over the old ones. Densification of cities and rising urbanization that began with the Industrial Revolution and is continued today by the phenomenon of globalization, produces a number of visible consequences that will mark the way cities are developed. Architecture, as a reflector of society, is constantly subjected to change and the need to adapt to the conditions of the present. In the context of change, the phenomena of globalization¹ and urbanization are still propagating rapidly, ignoring or disregarding the discrete forms of the old assemblages, and along with the peripheralization often lead to uniformity². In this respect, a major challenge to be met by the contemporary city facing the effects of globalization is to insert into the existing context the buildings with strong identities, belonging to that place. "In the context of globalization (of architecture), when boundaries determined by cultures and geopolitics are removed, distinctive elements are needed that can add character and value to an area, and help preserve its identity." (Lakatos 2003)

The industrial heritage is by definition, characterized by the social value, responsible for the development of the sense of identity, being the consequence of technological, constructive and aesthetic possibilities of the past of a certain group of people³.

1 Globalization is the multi-causal process within which events taking place in a part of the world have repercussions over the societies from other parts of it. GLOBALIZATIONS s. f. Action of globalizing; a phenomenon of transformation of the world into a unity, manifest to the scale of the entire globe, through specific means. – V. to globalize. According to DEX 2009, <https://dexonline.ro/definitie/globalizare>, accessed in martie 2018

2 Choay, Françoise, Alegoria patrimoniului, Editura Simetria, București, 1998, pag. 182

3 ICOMOS (2003). Convenția Patrimoniului industrial de la Nizhny Tagil

Concret, în cazul Bucureștiului, la nivelul țesutului urban întâlnim inconsistențe determinate de existența spațiilor industriale înconjurate de marile ansambluri rezidențiale ale perioadei comuniste, lăsate să se degradeze pe fondul inacțiunii proprietarilor în direcția conservării acestora. De asemenea, orientarea atenției investitorilor către fostele zone industriale situate de cele mai multe ori în proximitatea centrelor orașelor le pune în pericol integritatea, aceștia fiind mai degrabă interesați de valoarea terenurilor ample și bine poziționate decât de salvagardarea patrimoniului construit.⁴

Pornind de la aceste premise și înțelegând importanța valorificării și conversiei marilor ansambluri istorice în detrimentul alegerii de a proiecta o nouă clădire, am ales ca subiect al studiului nostru revitalizarea ansamblului Morii lui Assan, prin atribuirea unei funcțiuni contemporane menită să valorifice potențialul structurii și amplasamentului.

Specifically, in the case of Bucharest, at urban tissue level we encounter inconsistencies determined by the existence of industrial spaces surrounded by the large residential complexes of the communist period, left to degrade due to the inaction of the owners towards their preservation. Also, focusing investors' attention on the former industrial areas-most of the time in the proximity of city centers threatens their integrity, since they are more interested in the value of the large and well-positioned land than the safeguarding of its built heritage⁴. Starting from these premises and understanding the importance of capitalizing and converting historical assemblies in the detriment of choosing to design new buildings, we chose as the subject of our study the revitalization of Assan's Mill by assigning a contemporary function to harness the potential of the structure and site.

Fig. 1. Moara lui Assan / Assan's Mill, 2008 © Ștefan Tuchilă, www.archiphotos.com

⁴ Lakatos, A. E. (2017). Regenerare Urbană Uzinele Malaxa. Conversia Halei Laminorul. In Revista Arhitext, nr 5/2017

⁴ Lakatos, A. E. (2017). Regenerare Urbană Uzinele Malaxa. Conversia Halei Laminorul. In Revista Arhitext, nr 5/2017

Industrializare, urbanizare și dezindustrializare

Revoluția industrială începută în Marea Britanie în secolul al XVIII-lea a însemnat nu doar schimbarea modalităților de producție, ci și modificări în structura socială și structura orașelor. Trecerea într-un timp relativ scurt de la producția manufacturieră cu mașinării rudimentare la mașinării specializate care ofereau posibilitatea producerii în masă și pe fondul noilor descoperiri tehnologice ce tindeau să mecanizeze agricultura, orașele au cunoscut fenomenul „urbanizării”, fenomen ce a dus la extinderea spontană a orașelor, provocate să răspundă nevoilor numărului în creștere de noi rezidenți.

În România, acestei perioade de început i se adaugă măsurile luate de conducerea comunistă în direcția dezvoltării clasei muncitorești prin înființarea de noi fabrici și platforme industriale și încurajarea urbanizării prin construirea de ample ansambluri rezidențiale în marile orașe.

Dezindustrializarea, procesul invers al industrializării este caracterizată de procesul tehnologic și științific pe fondul căruia economia este supusă tranziției de la producerea mecanică de bunuri la asigurarea de servicii.⁵ Este, de asemenea, cauza abandonului suferit de platformele industriale și golirea acestora de funcțiune în contextul mutării activităților în clădiri de birouri. „Pe fondul dezindustrializării, fabricile, morile și depozitele au rămas fără utilizare, golite de sens și conținut, era industrială devenind astfel importantă și în contextul dispariției sale”. (Lakatos 2013)

---

⁵ Lakatos, A. E. (2013). Conversia funcțională – instrument al regenerării urbane. In Revista Argument - 2013.

Industrialization, urbanization and deindustrialization

The industrial revolution that began in Great Britain in the 18th century meant not only the change in production modalities, but also the changes in the social structure and the structure of the cities. The transition in a relatively short time from manufacturing production with rudimentary machinery to specialized machines offering mass production and on the background of new technological discoveries that tended to mechanize agriculture, the cities have seen the phenomenon of “urbanization”, a phenomenon that led to spontaneous expansion of cities, caused to meet the needs of the growing number of new residents.

In Romania, this period of beginning is supplemented by the measures taken by the Communist leadership towards the development of the working class through the establishment of new factories and industrial platforms and the encouragement of urbanization through the construction of large residential complexes in the big cities.

The deindustrialization, the reverse process of industrialization, is characterized by the technological and scientific process on the basis of which the economy is subjected to the transition from the mechanical production of goods to the provision of services⁵. It is also the cause of the abandonment of industrial platforms and their removal from office in the context of relocating office buildings. “Due to the deindustrialization, factories, mills and warehouses were left unused, empty of meaning and content, and industrial was becoming important also in the context of its disappearance.” (Lakatos 2013)

---

⁵ Lakatos, A. E. (2013). Conversia funcțională – instrument al regenerării urbane. In Revista Argument - 2013

Provocarea reprezentată de urbanizarea spontană ca o consecință a Revoluției Industriale este reiterată în zilele noastre de contextul migrației libere facilitate de fenomenul globalizării. Am considerat densificarea orașelor un punct de plecare în alegerea terenului supus intervenției și structurile flexibile ale ansamblurilor patrimoniale industriale o resursă la îndemână și care are nevoie de refuncționalizare.

Regenerare urbană prin conversie și creativitate

Pe fondul dezafectării fondului construit industrial, ideea conversiei funcționale și reciclarea structurilor inutilizate existente pare cea mai potrivită, în special în cazul incompatibilității întâlnite între ansamblurile industriale situate central și funcțiunile noi ce le înconjoară. De asemenea, prin intermediul conversiei o dimensiune importantă a comunicării este reiterată: relația dintre oameni și propriul trecut.⁶

În arhitectură, conversia unei clădiri dezafectate se orientează pe două direcții: prima se referă la renovarea structurilor existente cu valoare estetică și istorică generatoare în conștiința colectivă de sentimente identitare. A doua direcție are rol în atribuirea unei noi funcțiuni ansamblului, fără a se interveni asupra integrității formei sau elementelor. Patrimoniul industrial se găsește, în general pe terenuri de dimensiuni ridicate, dând posibilitatea intervenirii în direcția revitalizării întreg arealului din care acesta face parte. Conversia apare, așadar, ca un demers integrator menit să recupereze acele spații părăsite și să le retransforme în poli generatori de activități.

The challenge of spontaneous urbanization as a consequence of the Industrial Revolution is reiterated today by the context of free migration facilitated by the phenomenon of globalization. We considered the densification of cities a starting point in the choice of the land under the intervention and the flexible structures of the industrial patrimonial assemblies a resource at hand and needing re-functionalization.

Urban regeneration through conversion and creativity

On the background of decommissioning of the industrially built fund, the idea of functional conversion and recycling of existing unused structures seems the most appropriate, particularly in the case of incompatibilities between centrally located industrial assemblies and the new surrounding functions. "Also, through conversion, an important dimension of communication is reiterated: the relationship between people and their own past".⁶

In architecture, the conversion of a derelict building is based on two directions: the first concerns the renovation of existing structures of aesthetic and historical value generating identity sentiments in the collective consciousness. The second direction is to assign a new function to the ensemble, without interfering with the integrity of the shape or elements. The industrial heritage is generally found on high dimensions land, giving the possibility to intervene in the direction of revitalization of the whole area of which it is part. Conversion, therefore, appears as an integrative approach designed to recover those deserted spaces and re-transform them into activity-generating poles.

---

⁶ Lakatos, A. E. (2017). The Revitalization of Cities through Conversion. In *Cultures of communication*, nr 2/2017, pag 100.

---

⁶ Lakatos, A. E. (2017). The Revitalization of Cities through Conversion. In *Cultures of communication*, nr 2/2017, pag 100

În cazul Morii lui Assan, situarea și starea de degradare avansată înlesnesc dorința reintegrării urbane prin crearea unei platforme participative destinate în special activităților creative. Producerea, atragerea și menținerea artiștilor în zonele dezafectate ale orașelor ar trebui să fie obiective cheie într-un proces de regenerare urbană eficient.⁷ Zonele urbane dezafectate se dezvoltă cu ajutorul activităților artistice în două direcții. În primul rând, oferă acces la resurse prin utilizarea facilităților urbane și oferirea know-how-ului de care artiștii locali dispun. De asemenea, ajută la ameliorarea problemelor prin oferirea unui cadru pentru înlesnirea colaborării între membrii comunității și angajarea acestora în activități civice, deci contribuie la sudarea relațiilor sociale.⁸ În acest sens, proiectul propune transformarea ansamblului Morii într-un hub creativ, care utilizează arta, progresul tehnologic și digitalizarea în sensul creării de „engagement” comunitar.

In the case of Assan's Mill, the location and state of advanced degradation make it easier for urban reintegration by creating a participatory platform specifically for creative activities. Producing, attracting and keeping artists in disused areas of cities should be key objectives in an efficient urban regeneration process⁷. Disused urban areas are developed with two-way artistic activities. Firstly, it provides access to resources through the use of urban facilities and the provision of the know-how that local artists have. It also helps to alleviate problems by providing a framework for facilitating collaboration between community members and engaging them in civic activities, thus helping to weld social relationships⁸. In this respect, the project proposes transforming Assan's ensemble into a creative hub, using art, technological progress and digitization to create community engagement.

„Cultura are potențialul de a crea sens și identitate, de a promova participarea și incluziunea socială și de a juca un rol important în dezvoltarea pozitivă a orașelor pentru binele comun.”⁹

“Culture has the potential to create meaning and identity, promote participation and social inclusion, and play an important role in the positive development of cities for the common good.”⁹

7 Baboș F. A. (2012). Regenerare urbană prin cultură. În Revista transilvană de științe administrative. Cluj-Napoca, nr 1/2012, pag 6

8 Grams, D., Warr, M. (2003). Leveraging assets: How small budget arts activities benefit neighborhoods, Chicago, Richard H. Driehaus Foundation and The John D. and Catherine T. MacArthur Foundation

9 Bosch Striftung, Robert, Actors of Urban Change, pag. 2

7 Baboș F. A. (2012). Regenerare urbană prin cultură. În Revista transilvană de științe administrative. Cluj-Napoca, nr 1/2012, pag 6

8 Grams, D., Warr, M. (2003). Leveraging assets: How small budget arts activities benefit neighborhoods, Chicago, Richard H. Driehaus Foundation and The John D. and Catherine T. MacArthur Foundation

9 Bosch Striftung, Robert, Actors of Urban Change, pag. 2

Studiu asupra Morii lui Assan

Contextul necesității achiziționării unui nou ansamblu de morărit a fost conturat începând cu sfârșitul anilor '40 ai secolului XX și era datorat ineficienței metodelor tradiționale destinate producției de făină, în general cu ajutorul morilor de apă. Moara lui Assan apare în anul 1853, în apropierea Târgului Moșilor din București - locul de întâlnire preferat al negustorilor vremii, odată cu decizia comerciantului Gheorghe Assan de a ridica prima moară cu motor ce funcționa cu vapori de apă.¹⁰ De-a lungul timpului, din nevoia de inovație, moara și-a diversificat activitatea - de la producerea uleiurilor de in, rapiță și floarea soarelui, până la producerea de uleiuri sicative utilizate la vopsire, lacuri sau ipsos, mărindu-și totodată și aria construită. Începutul decăderii sale vine cu procesul de naționalizare al fabricii din 1948 și întreruperea activității la începutul anilor '50, continuându-se până astăzi.

Clădirile ansamblului industrial sunt incluse pe Lista monumentelor istorice de importanță națională și sunt situate în zona Obor-Lizeanu, în spatele cortinei de blocuri de pe Bd. Ștefan-cel-Mare - construite în perioada comunistă. Mai cuprind astăzi clădirea silozului principal - imagine identitară a ansamblului, moara propriu-zisă din cărămidă aparentă și o anexă, toate într-o stare avansată de degradare - urmare a lipsei utilizării acestora și incendiilor la care au fost supuse. Propunerea de activare a zonei urbane care cuprinde Moara lui Assan înseamnă aducerea la viață a unui ansamblu de clădiri monument istoric ce aduce aminte despre momentul de început al industrializării românești.

---

¹⁰ Theodoraky D. Hagi (2003), *Amintiri din trecutul negustoresc...*, București, Editura Do-minor, pag 78.

Study on Assan's Mill

The context of the need to acquire a new milling ensemble has been outlined since the late 1940s and was due to the inefficiency of traditional methods for flour production, generally with the help of water mills. Assan's mill appears in 1853, near the Santa Claus Fair in Bucharest, the preferred meeting place for the merchants of the time, with the decision of the merchant Gheorghe Assan to raise the first mill with a steam engine.¹⁰ Over time, from the need for innovation, the mill has diversified its activity - from the production of flax, rape and sunflower oil to the production of saliva oils used in painting, varnish or gypsum, while also increasing its area built. The beginning of his fall comes with the process of nationalization of the factory in 1948 and the discontinuation of activity in the early 1950s, continuing to this day.

The buildings of the industrial ensemble are listed on the List of Historic Monuments of National Importance and are located in the Obor-Lizeanu area, behind the curtain of blocks on Ștefan-cel-Mare Blvd. - built during the communist period. Today, the main silo building - an identifying image of the ensemble, the actual brick mill and an annex, all in an advanced state of degradation - are the result of their uselessness and the fires to which they have been subjected. The proposal to activate the urban area of Assan's Mill means bringing to life an assembly of historical monument buildings that reminds of the incipient moment of Romanian industrialization.

---

¹⁰ Theodoraky D. Hagi (2003), *Amintiri din trecutul negustoresc...*, București, Editura Do-minor, pag 78.

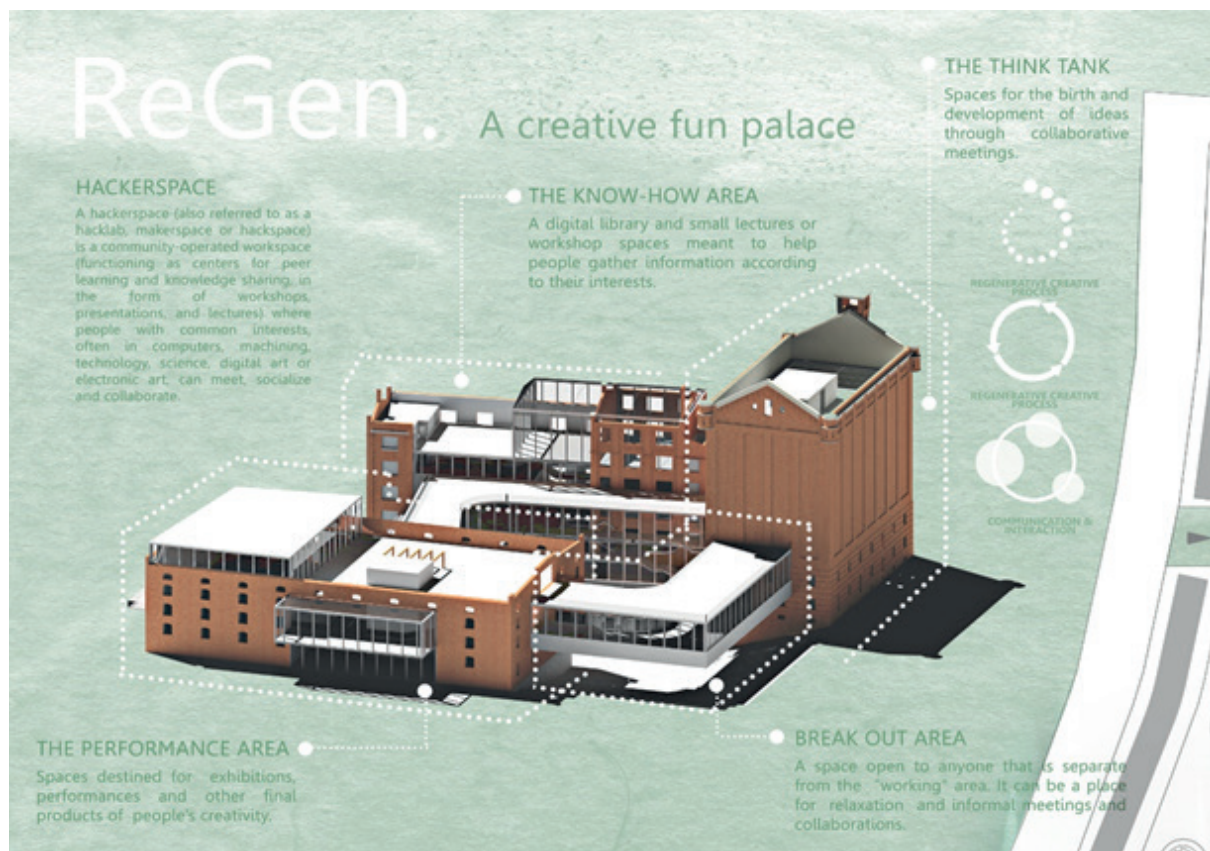

Fig. 2. Propunere adaptare spații Moara lui Assan / Assan's Mill – proposal for the conversion of spaces

Concret, despre propunere

Proiectul încearcă să valorifice potențialul oferit de situl industrial în contextul unui oraș și al unei societăți din ce în ce mai familiare cu tehnologia. Accesul la informație este posibil de oriunde și oricând, multe sarcini devenind procese automatizate care permit oamenilor să-și concentreze atenția asupra altor tipuri de activități creatoare. Pe de altă parte, viitorul, în acest scenariu tehnologizat aduce cu sine și tendința de înstrăinare dintre oameni - atractivitatea spațiului și interacțiunii virtuale, cu posibilități aproape infinite, este preferată în favoarea relațiilor interumane care presupun proximitate fizică. Putem imagina un compromis fericit? Putem privi simultan înainte, dar și înapoi?

Astfel, Moara lui Assan este regândit ca un spațiu al colaborării creative, ca un hackerspace¹¹. Acest concept, cunoscut și sub numele de hacklab sau hackspace, se referă la o nouă categorie de spații, din care fac parte și spațiile destinate lucrului colaborativ (co-working spaces) sau makerspaces¹², a căror apariție este determinată de schimbarea preocupărilor și a modului de lucru a unei societăți tehnologizate.

Hackerspace poate fi definit ca un spațiu de lucru al comunității, dar și ca un centru pentru studiu și

---

11 Un hackerspace (denumit și hacklab, hackspace sau makerspace) este un mediu de lucru administrat de comunitate, de multe ori non profit (în S.U.A.), în care oameni cu interese comune, de multe ori în calculatoare, mașinării, tehnologie, știință, artă digitală se pot întâlni, socializa și colabora. (<https://en.wikipedia.org/wiki/Hackerspace>)

12 Un makerspace este un spațiu pentru lucrul în colaborare din cadrul unei școli, bibliotecii sau a unei instituții publice sau private, dedicat fabricatului, învățatului, exploratului sau schimbului informațional facilitat de utilizarea unor instrumente de înaltă tehnologie sau nu. Ele sunt deschise copiilor, adulților și antreprenorilor, fiind dotate cu echipamente care includ : imprimante 3D, aparate pentru debitat cu laser, mașini CNC, aparate de sudură, chiar și mașini de cusut.(Makerspaces.com)

Specifically, about the proposal

The project attempts to capitalize the potential offered by the industrial site in the context of a city and a society more and more familiar with technology. Access to information is possible from anywhere, anytime, many tasks becoming automated processes that allow people to focus their attention on other types of creative activities. On the other hand, the future in this technological scenario brings with it the tendency for alienation among the people - the attractiveness of virtual space and interaction, with almost infinite possibilities, is preferred in the expense of interpersonal relations that involve physical proximity. Can we imagine a happy compromise? Can we look at both future and past again?

Thus, Assan's Mill is rethought as a space of creative collaboration, as a hackerspace¹¹. This concept, also known as hacklab or hackspace, refers to a new category of spaces, including spaces for co-working or makerspaces¹², the appearance of which is determined by the change in the preoccupations and the way of working of a technologized society.

Hackerspace can be defined as a community workspace, but also as a center for study and information exchange facilitated by activities such as workshops, presentations, or courses. It brings together people with common interests not only in technology, but also those

---

11 *A hackerspace (also referred to as a hacklab, hackspace or makerspace) is a community-operated, often not for profit (in the United States) work space where people with common interests, often in computers, machining, technology, science, digital art or electronic art, can meet, socialize and collaborate.* (<https://en.wikipedia.org/wiki/Hackerspace>)

12 *A makerspace is a collaborative work space inside a school, library or separate public/private facility for making, learning, exploring and sharing that uses high tech to no tech tools. These spaces are open to kids, adults, and entrepreneurs and have a variety of maker equipment including 3D printers, laser cutters, cnc machines, soldering irons and even sewing machines.* (<https://www.makerspaces.com/what-is-a-makerspace/>)

schimb de informații facilitat de activități de tipul workshop-urilor, prezentărilor sau cursurilor. El adună oameni cu interese comune nu doar din sfera tehnologiei, ci și pe cei pasionați de știință sau artă, domenii puternic influențate de avansul tehnologic. Aceste activități și mediul informal invită la interacțiune, exprimare liberă și manifestări creative.

În acest spirit au fost propuse și funcțiunile clădirilor ansamblului industrial, grupate și ghidate de procesele creative, care au un parcurs nu doar evolutiv, de la idee la materializarea ideii, de la concept la produs, ci și (re)generativ, reluând sau determinând noi căutări și direcții de explorat.

Silozul, cel cu care se identifică Moara lui Assan în conștiința colectivă, împrumută din caracteristicile unui think-tank¹³, un loc în care se nasc idei pentru diferite situații sau teme de gândire. Poate fi asociat și cu interpretarea literală a sintagmei, fiind un fel de „rezervor de idei” în care oamenii pot avea colaborări fructuoase.

Moara propriu-zisă devine zona pentru activitățile de studiu și fabricație. O bibliotecă digitală, precum și spații pentru workshop-uri sau cursuri sunt puse la dispoziția celor care vor să descopere informații, iar un atelier dedicat în principal fabricației digitale, de tip makerspace, este proiectat în strânsă legătură cu spațiul exterior.

Ultima construcție industrială corespunde ultimei etape asociate proceselor creative și este dedicată manifestărilor acesteia. Două săli multifuncționale pot găzdui diferite evenimente, prezentări, spectacole sau expoziții care au posibilitatea de a se extinde tot către spațiul exterior central.

who are passionate about science or art, areas heavily influenced by technological advances. These activities and the informal environment invite to interaction, free expression and creative expression.

In this spirit have been proposed the functions of the buildings of the industrial ensemble, grouped and guided by the creative processes, which have a course not only evolutionary, from idea to idea materialization, from concept to product but also (re) generative, resuming or determining new searches and directions to explore.

The silo, the identifying image of Assan's Mill in collective consciousness, borrows from the characteristics of a think-tank¹³, a place where ideas are born for different situations or themes of thought. It can also be associated with the literal interpretation of the syntagma, being a sort of "reservoir of ideas" where people can have fruitful collaborations.

The actual mill becomes the area for study and manufacturing activities. A digital library as well as workshop or course spaces are made available to those who want to discover information, and a workshop devoted primarily to digital manufacturing-the makerspace, is designed in close connection with the outer space.

The latest industrial construction corresponds to the last stage associated with creative processes and is dedicated to its manifestations. Two multifunctional halls can accommodate events, presentations, performances or exhibitions that can be extended to the exterior central plaza.

---

13 Conform Merriam-Webster Dictionary, think tank este definit ca o instituție, corporație sau organizație care studiază un anumit subiect (de exemplu, o politică sau problemă științifică).

---

13 According to Merriam-Webster Dictionary: think tank, noun: an institute, corporation, or group organized to study a particular subject (such as a policy issue or a scientific problem) and provide information, ideas, and advice.

Fig. 3. Perspectivă exterioră propunere Creative Hub - Moara lui Assan /
Exterior perspective of the proposal for a new Creative Hub in Assan's Mill

În privința arhitecturii, ținând cont și de intențiile proiectului referitoare la problematica discutată, abordarea contrastează cu conformarea spațială inițială a ansamblului Morii lui Assan. În locul unor corpuri de clădire izolate, este preferată conectarea lor și comunicarea prin spații ample, nu doar de trecere, ci care găzduiesc diferite activități (spațiu expozițional care leagă moara de al treilea corp sau o zonă pentru loisir către vechiul siloz). Ele sunt legate vizual de celelalte spații interioare, dar mai ales de cel exterior, conturat ca un centru al activităților desfășurate simultan, liber.

Flexibilitatea este preferată într-un context inițial rigid. Spațiile care pot fi extinse către exterior încurajează noi manifestări, comportamente sau interacțiuni.

Atitudinea nostalgică nu vizează doar recuperarea relațiilor dintre oameni, ci și a lor cu natura. Astfel, propunerea include părți de natură în diverse forme sau locuri inedite. Pe lângă terase circulabile cu amenajări care includ elemente de vegetație, o grădină apare în interiorul silozului, în timp ce moara își recuperează silueta inițială prin adăugarea unei sere la partea superioară.

Concluzii

Crearea unui centru care utilizează arta și îi exploatează diferitele forme de expresie oferă o platformă culturală care facilitează comunicarea și interacțiunea dintre membrii comunității în sensul că oferă continuitate din punct de vedere al coeziunii sociale.

Așadar, proiectele de conversie ale ansamblurilor istorice pot acționa în calitate de activatori urbani. Reabilitarea acestor ruine poate oferi șansa creării unui loc care pune oamenii împreună, oameni care altfel nu ar fi atât de motivați să se implice în activități sociale constructive. Prin adaptabilitatea sa și caracterul său public, acesta încurajează multiculturalitatea, facilitează networking-ul și colaborarea pentru dezvoltarea comună. De asemenea, inserat într-un cadru istoric, oferă o alternativă proaspătă funcțiunilor existente.

Regarding architecture, taking into account the intentions of the project on the issues discussed, the approach contrasts with the initial spatial conformation of Assan's Mill ensemble. Instead of isolated building bodies, connected bodies are preferred and communication through large spaces, not just passages, but spaces that host different activities (exhibition space linking the third body mill or the leisure area to the old silo). They are visually linked to the other interior spaces, but especially to the outside, outlined as a center of activities carried out simultaneously, free.

Flexibility is preferred in an initially rigid context. Spaces, that can be expanded to the outside- encourage new manifestations, behaviors or interactions.

The nostalgic attitude is not only about the recovery of relationships between people, but also about people and their environment. Thus, the proposal includes parts of nature in various forms or novel places. In addition to circular terraces with arrangements including vegetation elements, a garden appears inside the silo while the mill recovers its original silhouette by adding a greenhouse to the top.

Conclusions

The creation of a center that uses art and exploits its different forms of creativity and expression provides a cultural platform that facilitates communication and interaction among community members in the sense that it offers continuity from the point of view of social cohesion.

Conversion projects of historical assemblies can therefore act as urban activators. Rehabilitation of these ruins can provide a chance to create a place that puts people together, people who would otherwise not be so motivated to engage in constructive social activities. Through its adaptability and public character, it encourages multiculturalism, facilitates networking and collaboration for joint development. Also inserted in a historical context, it offers a fresh alternative to existing functions.

Bibliografie / Bibliography

- Lakatos, A. E. (2013). Conversia funcțională – instrument al regenerării urbane. In Revista Argument, 2013, pag 224
- Theodoraky D. Hagi (2003). Amintiri din trecutul negustoresc. București, Editura Do-minor, pag 78
- Baboș F. A. (2012). Regenerare urbană prin cultură. În Revista transilvană de științe administrative. Cluj-Napoca, nr 1/2012
- Grams, D., Warr, M. (2003). Leveraging assets: How small budget arts activities benefit neighborhoods, Chicago, Richard H. Driehaus Foundation and The John D. and Catherine T. MacArthur Foundation
- Lakatos, A. E. (2017). Regenerare Urbană Uzinele Malaxa. Conversia Halei Laminorul. În Revista Arhitext, nr 5/2017
- ICOMOS (2003). Conventia Patrimoniului industrial de la Nizhny Tagil
- Allen, T.J., Henn, G.W. (2007). The Organization and Architecture of Innovation: Managing the Flow of Technology. Burlington, MA, S.U.A.: Butterworth-Heinemann

Webografie / Webography

- Revista Arhitectura <http://arhitectura-1906.ro/2013/09/patrimoniul-industrial-ca-sursa-de-regenerare-extractia-miniera-petrila/>
- Merriam-Webster Dictionary <https://www.merriam-webster.com/dictionary/>
- Makerspaces.com <https://www.makerspaces.com/what-is-a-makerspace>